

Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітня програма: Середня освіта (Українська мова і література.
Англійська мова)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва навчальної дисципліни: Питання традицій і новаторства української літератури в шкільній освіті

Статус дисципліни: вибіркова

Мова навчання: українська

Дисципліна «Питання традицій і новаторства української літератури в шкільній освіті» є вибірковою навчальною дисципліною циклу гуманітарних дисциплін. Викладається у магістратурі. Курс передбачає засвоєння знань студентами у галузі української літератури та окремих її аспектів, що постають предметом вивчення у шкільній програмі. У навчальному процесі розглядаються питання теорії та практики історії української літератури.

Дисципліна «Питання традицій і новаторства української літератури в школі» розрахована на студентів, які володіють належним рівнем підготовки з історії української літератури від давніх часів до кінця ХХ ст. Курс передбачає зіставлення художніх та естетичних явищ і феноменів в українській літературі від початків заснування писемності й до наших днів. Студенти повинні володіти технікою аналізу художніх творів, розумітися на літературних школах, течіях, напрямках, співвідносити художньо-естетичні явища в українській літературі з відповідними у світовій, шукати витоки появи літературних явищ і процесів. Дисципліна також враховує базу знань з історії України, психології, соціології, культурології, літератур зарубіжжя.

Мета курсу полягає у вивченні особливостей засвоєння літературних традицій і впливів, а також їхній вплив на формування літературного процесу і явищ літератури, базових у вивченні шкільної програми.

Завдання навчальної дисципліни:

- навчитися розрізняти поняття літературної традиції і новаторства;
- навчитися здійснювати аналіз літературного процесу з урахуванням впливу і тяглості літературної традиції;
- окреслити особливості зародження, становлення і розвитку української літератури від найдавніших часів до сьогодення з урахуванням літературних традицій;
- сформулювати наукове уявлення про засоби діагностики літературних традицій і новаторства;
- обґрунтувати доцільність багатовекторної методології аналізу художнього твору з урахуванням взаємовпливів між явищами літературних процесів, а також відповідно до мистецької свідомості, психології творчості, особливостей історичного, культурного й естетичного поступу української літератури.

Предмет навчальної дисципліни – літературний процес і явища української літератури від найдавніших часів до сьогодення.

Відповідно до мети та завдань курсу визначено ряд компетентностей, якими повинен оволодіти студент.

Загальні компетентності

1. Знання та розуміння основних концепцій і базових філологічних понять з історії та теорії літератури.

2. Здатність самостійно та за допомогою викладача здійснювати пошук, відбір, оброблення, аналіз, систематизацію, критичне осмислення, моделювання інформації з різних джерел; навички використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; здатність активно застосовувати нову лектуру та інформації при підготовці до практичних та самостійних робіт, а також у процесі виробничих педагогічних практик у школі та ВНЗ або у процесі роботи у закладі середньої освіти.

3. Здатність спілкуватися державною мовою, уміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне та писемне мовлення.

Професійні компетентності

1. Здатність самостійно опановувати нові знання за спеціальністю, вільне володіння науковим інструментарієм у галузі філологічної та методичної науки для використання у професійній діяльності.

2. Здатність виконувати різні види літературознавчого аналізу, розширений літературознавчий аналіз, порівнювати твори літератури у межах національного дискурсу та світового, зіставляти літературні твори, явища і процеси, виділяючи традиції та новаторства у зображенні аналізованих фактів і феноменів літератури, застосовувати сучасну й актуальну методологію; опановувати різні технології і принципи роботи з текстами творів з української літератури; виробляти власні підходи до дешифрування текстів.

3. Здатність орієнтуватися в основних тенденціях літературного процесу з урахуванням культурного та суспільного життя, літературної освіти та визначати власну позицію в оцінюванні літературних явищ і феноменів, вивчати, критично осмислювати й упроваджувати у власну педагогічну та наукову діяльність український та світовий досвід відомих науковців та вчителів із метою свідомого вибору шляхів вирішення проблем в освітньому процесі.

Дисципліна «Питання традицій і новаторства української літератури в шкільній освіті» покликана сформулювати уявлення про цілісність і неперервність літературного процесу, в якому наслідування є іманентною властивістю будь-якої літератури. Водночас студенти повинні засвоїти тенденційність української літератури до новаторства, що оновлює, збагачує і розширює літературний процес. Унікальність дисципліни полягає в можливості зіставлення і порівняння художніх творів, літературних напрямів, явищ і процесів в українській літературі, що існують в єдиному смислового й змістового зчепленні між собою. Отримані знання, уміння й навички роботи з художніми творами, явищами та процесами літератури, що виявляють традиції і новаторства у їхньому зображенні, сприятимуть виробленню умінь пояснювати і потрактовувати специфіку літературного поступу у школі.